

Østre Agder-
samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

Plan for desentralisert ordning for kompetanseutvikling i Østre Agder 2023

Siste utkast mandag 6. februar 2023

Revidert utgave

Innhold

Bakgrunn	3
Mål	4
Utviklingsarbeid i Østre Agder	5
Partnerskapet med Universitetet i Agder.....	7
Tema for desentralisert ordning i Østre Agder	8
Analysekompetanse og skolebasert vurdering.....	8
Vurdering og elevmedvirkning	8
Spesialpedagogikk og inkluderende praksis.....	8
Organisering.....	9
Arbeidsmetode for skolebasert kompetanseutvikling.....	9
Semesteroppbygning.	10
Faglig retning og tematiske tiltak.	11
Vurdering og elevmedvirkning	11
Spesialpedagogikk og inkluderende praksis	12
Analysekompetanse og skolebasert vurdering	13
Økonomi	14

Bakgrunn

Skolen utdanner i dag elever til en fremtid vi ikke kjenner til og jobber som ennå ikke fins. Dette er ikke nytt, men det kan synes som om tempo i utviklingen øker. Vi snakker om ulike samfunn – kunnskapssamfunn, informasjonssamfunn og læringssamfunn. Uansett – utfordringen ligger i hvordan skolen kan ruste barn og unge best mulig til å få et meningsfullt og godt liv i framtidens samfunn – både som enkeltindivid, for samfunns- og arbeidslivet.

Bakgrunnen for den desentraliserte ordningen og grunnlaget for endringen i kvalitets- og kompetanseutvikling, finner vi i Stortingsmelding 21 «Lærelyst - tidlig innsats og kvalitet i skolen» fra 2017. Vurderingene departementet gjorde i St.m. 21 er følgende:

- Når tiltak planlegges og settes i gang på nasjonalt nivå, blir ikke tiltakene godt nok tilpasset lokale behov. Det skapes ikke tilstrekkelig forankring.
- Det tas ikke nok hensyn til at implementering er krevende og tar tid.
- Informasjon om tiltak må gjennom mange ledd før den når dem som skal gjennomføre tiltakene.

Kompetanseutvikling er et av de viktigste virkemidlene staten har for å støtte opp under arbeidet med kvalitetsutvikling i skolen. Det er også et viktig virkemiddel for at lærerprofesjonen skal kunne utøve profesjonelt skjønn og utvikle profesjonen videre. Nasjonale kompetansesatsinger gir ikke rom nok for lokal tilpasning og kommuner og fylkeskommuner har ulik kapasitet og kompetanse til å drive kvalitetsutvikling i skolen.

Den desentraliserte ordningen skal legge til rette for kompetanseheving tilpasset skolenes behov. Det skal skapes et partnerskap i skoleutviklingen imellom skoleeier, skoleledelse og UH-sektor.

Mål

I Østre Agder skal man drive kompetanseheving basert på skolenes behov som styrker kollektiv kompetanse. Tilbudet skal utvikles i samråd med skoleeier, skoleledelsen, læreren og UiA for å utvikle det beste skoletilbudet for våre elever.

I arbeidet for 2023 vil veien mot det overordnede målet utgjøre følgende delmål:

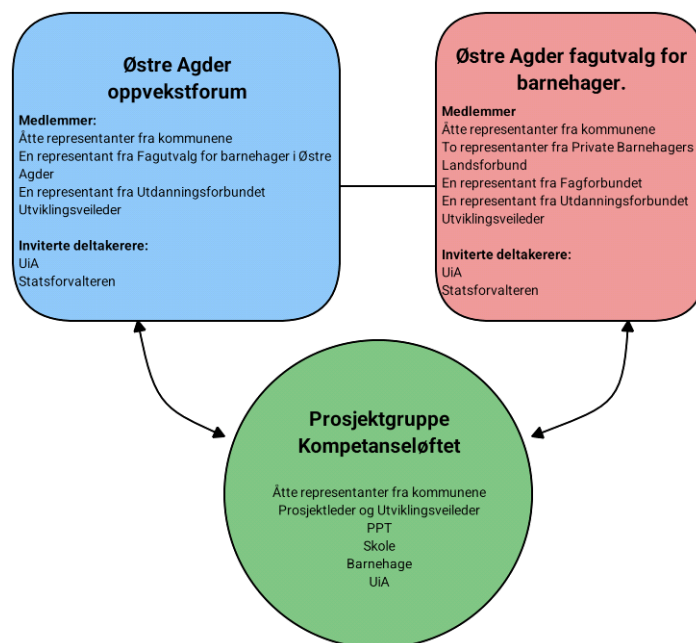
- Ledere skal få et løft i sin kartlegging, analyse og forankringskompetanse.
- Ledere og lærere skal få god kunnskap om, innsikt i og forståelse for innholdet i overordnet del av LK20 og dens betydning for den daglige undervisningen.
- Ledere og lærere skal utvikle god undervisning med særlig fokus på vurdering, inkludering, og elevmedvirkning.

Utviklingsarbeid i Østre Agder

Østre Agder er en region med store forskjeller i natur, innbyggertall, kultur og tradisjoner. Dette gir samarbeidet flere perspektiver som påvirker utviklingsarbeidet i regionen positivt.

Østre Agder består av kommunene Risør, Tvedestrand, Gjerstad, Arendal, Grimstad, Froland, Vegårshei og Åmli.

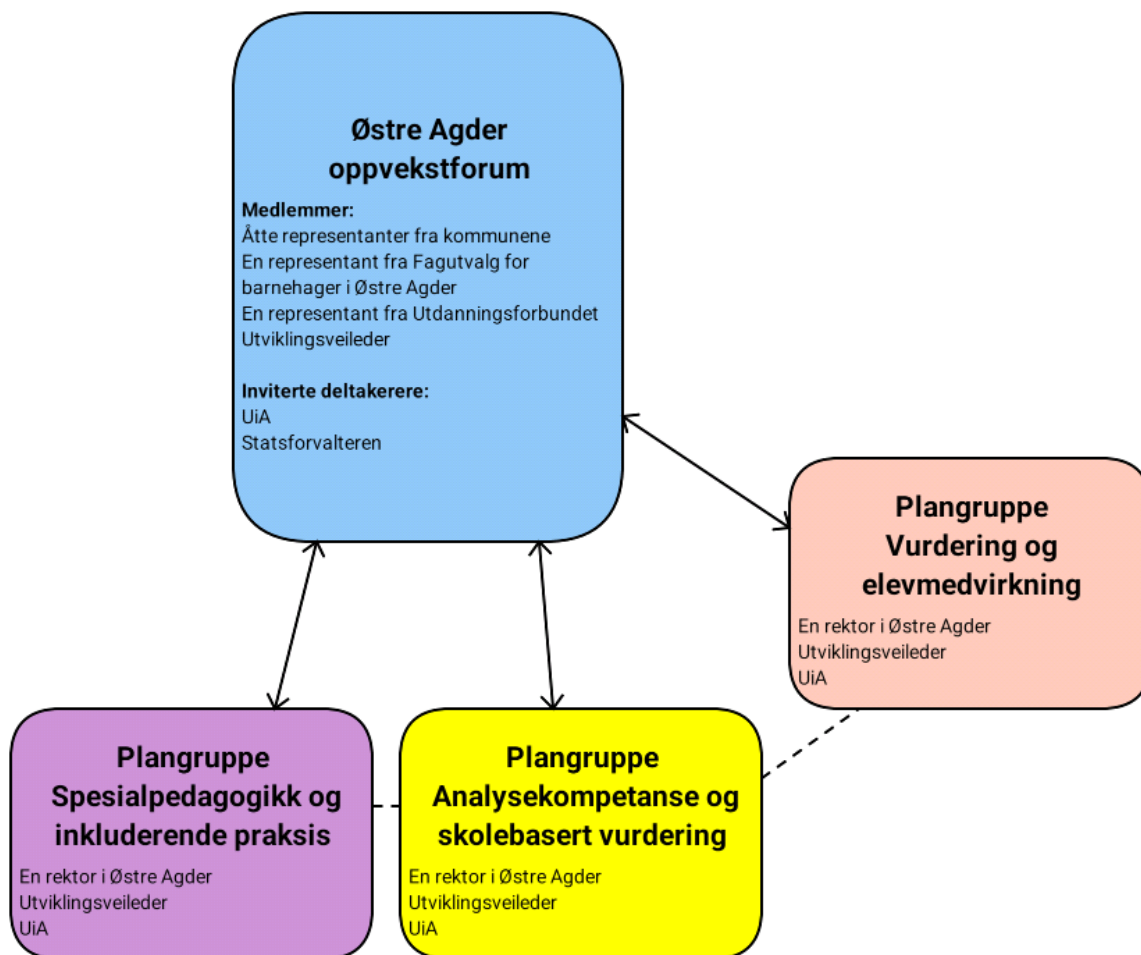
I Oppvekstforum er alle kommuner representert ved en leder innen oppvekst, leder for fagutvalg for barnehager i Østre Agder og Utdanningsforbundet. Østre Agder interkommunale politiske rådivaretar sekretærrollen ved utviklingsveileder.

Utdrag fra mandatet til Oppvekstforum i Østre Agder.

- Østre Agder oppvekstforum skal iverksette samarbeidstiltak med grunnlag i sektorens behov for felles utviklingstiltak med sikte på å styrke opplæringssektor i Østre Agder.
- Østre Agder oppvekstforum skal være kontaktledd for IKT Agder ved valg av digitale løsninger for sektoren.
- Østre Agder oppvekstforum skal bistå kommunene i deres arbeid for å bli gode skole- og barnehageeiere og derved bidra til styrket kvalitet i oppvekstsektoren.
- Østre Agder oppvekstforum skal bidra til å skape et felles faglig miljø for skole- og barnehagefaglig ledelse i regionen. Samarbeidet skal bidra til kompetanseheving i barnehager og skoler.
- Målet for samarbeidet er å bidra til nyskaping og utviklingen med sikte på godt oppvekstmiljø, økt læringsutbytte og gode skolerresultater i Østre Agder.
- Målet er å bidra til at elever fra Østre Agder oppnår høye gjennomføringstall i videregående opplæring.

Som man kan lese fra mandatet ble gruppen dannet for å håndtere et større utvalg saker innen oppvekstsektoren, blant disse finner vi kompetanseheving. Utviklingsarbeid knytet til desentralisert ordning blir drøftet og forankret her, i samråd mellom skoleeier, utdanningsforbundet, utviklingsveileder og UiA. Arbeidet med den regionale ordningen er gitt til Fagutvalg for barnehager.

Partnerskapet med Universitetet i Agder

Universitetet i Agder har inngått et partnerskap med Region Østre Agder om desentralisert kompetanseutvikling. UiA har en intern styringsgruppe som er ansvarlig for å følge opp tilskuddsordningene på UiA, og som blant annet skal sikre en intern forankring av beslutninger relatert til ordningene. Det er vise-rector for utdanning ved UiA som leder Styringsgruppen, og som møter i Samarbeidsforumet Agder sammen med faglig leder.

Det er etablert en arbeidsgruppe med faglig leder, tre koordinatorene for grunnskole, videregående og barnehage samt en administrativ. Disse personene jobber tett med skoleeier og utviklingsteamet i regionen, samt de ulike instituttlederene ved UiA.

Faglig leder har overordnet faglig ansvar for tilskuddsordningene og for samarbeidet med regionen. Det etableres fagteam ved UiA som er samarbeidspartner for regionen.

Medlemmene i arbeidsgruppa jobber internt med tilskuddsordningene, har kontakt med regionen og har også faste møter med dekan for lærerutdanningene og studieleder for grunnskolelærerutdanningene 1-7 og 5-10 for å sikre informasjon, kontinuerlig dialog og for å styrke lærerutdanningene ([Retningslinjene for tilskuddsordningen for lokal kompetanseheving for barnehager og grunnsopplæring](#))

Det er etablert et meget sterkt partnerskap som legger til rette for gode læringsprosesser for begge parter. Det er en tydelig opplevelse av gjensidig respekt, kunnskapsutvikling og at prinsippene rundt læringsløyfen blir godt etterlevd. Det etablerte samarbeidet mellom regionen og universitetet har vokst og kommet langt i løpet av varigheten av kompetanseordningen. Universitetet har blitt en viktig partner som oppleves som en selvfølgelig støttespiller når kompetansenettverket ser nye behov eller trenger råd. Terskelen for kontakt er lav og utviklingsklimaet er trygt, fremoverlent og løsningsorientert.

Tema for desentralisert ordning i Østre Agder

Tidligere har man arbeidet for trygge skolelederne både på innholdet og prosesser i innføringen av ny læreplan. Arbeidet med dette startet i 2018 for å sikre en bedre implementering enn det man opplevde under Kunnskapsløftet i 2006.

Kapittel 3 i Overordnet del, verdier og prinsipper, underpunkt 3.5 utdyper arbeidet med å utvikle praksis:

Skolen skal være et profesjonsfaglig og verdimestlig fellesskap der lærere, ledere og andre ansatte reflekterer over, vurderer og videreutvikler sin praksis. Lærere og ledere utvikler faglig, pedagogisk, didaktisk og fag didaktisk dømmekraft i dialog og samhandling med kolleger. Utøvelse og utvikling av det profesjonelle skjønnet skjer både individuelt og sammen med andre. Faglig dømmekraft forutsetter også jevnlig oppdatering. Lærerprofesjonen må derfor vurdere sin pedagogiske praksis for å møte enkeltelever og elevgrupper best mulig.

God skoleutvikling krever rom for å stille spørsmål og lete etter svar og et profesjonsfellesskap som er opptatt av hvordan skolens praksis bidrar til elevenes læring og utvikling. Alle ansatte i skolen må ta aktivt del i det profesjonelle læringsfellesskapet for å videreutvikle skolen. Det innebærer at fellesskapet reflekterer over verdivalg og utviklingsbehov, og bruker forskning, erfarings basert kunnskap og etiske vurderinger som grunnlag for målrettede tiltak. Velutviklede strukturer for samarbeid, støtte og veiledning mellom kolleger og på tvers av skoler fremmer en delings- og læringskultur.

Tematisk vil man i Østre Agder arbeide tredelt for å utvikle skolens praksis:

Analysekompetanse og skolebasert vurdering.

Over tre semestre vil skolen gå i en samskapningsprosess med UiA med mål om å heve analysekompetansen ved skolen. Første semester vil deltakende skoler gjennomføre ståstedsanalysen for å kartlegge, analysere og forankre sitt kompetansebehov. De påfølgende to semestrene får hver skole en veileder fra UiA som bidrar i det skolebaserte kompetanseutviklingsprosjektet.

Videre vil man i Østre Agder etablere to lærende nettverk med følgende tema:

Vurdering og elevmedvirkning

"Elevmedvirkning kan være nyttig i vurderingsarbeidet fordi elevene lettere kan se sammenhengen mellom det de kan, og det de må jobbe videre med. I tillegg kan elevmedvirkning gi elevene økt utbytte av den tilbakemeldingen de får fra læreren, og anses også å være en viktig faktor for å fremme elevenes motivasjon for læring (Dale, Hopfenbeck, Lie & Throndsen, 2009, s. 10, s. 66).

Ny vurderingsforskrift setter store krav til lærere og deres undervisning. I tillegg finnes nok mye av elevers motivasjon gjemt i god vurderingspraksis.

Spesialpedagogikk og inkluderende praksis.

Ansatte i barnehager og skoler trenger kompetanse til å forebygge utenforskap, fange opp utfordringer og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert de som har behov for særskilt tilrettelegging.

I 2023 vil skoler i Østre Agder få tilbud om å arbeide innenfor tema Spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Kompetansehevingen blir satt i gang på bakgrunn av ny kompetanseordning.

Første semester vil i hovedsak omhandle kartlegging, analyse og forankring av kompetansebehov i hver skole.

Organisering

Med 49 skoler har Østre Agder mange ansatte og barn som skal merke en praksisvending fra den regionale satsingen. Det har derfor vært viktig å utforme en bærekraftig modell for utviklingsarbeidet som sikrer at alle skoler får tilbud om kompetanseheving.

Derfor har man nå landet på puljemodell for utrulling av kompetanseheving. Dette oppfattes av oppvekstforum som det mest hensiktsmessige da alle skoler har behov for veiledning i sin utviklingsprosess.

	Våren 21	Høsten 21	Våren 22	Høsten 22	Våren 23	Høsten 23	Våren 24	Høsten 24
Pulje 1	Analysekompetanse og skolebasert vurdering							
Pulje 2			Analysekompetanse og skolebasert vurdering					
Pulje 3					Vurdering og elevmedvirkning			
Pulje 4					Spesialpedagogikk og inkluderende praksis			
Pulje 5						Analysekompetanse og skolebasert vurdering		
Pulje 6								Analysekompet

Fremdriftsplan og tematisk puljeoversikt for Dekomp Østre Agder

Arbeidsmetode for skolebasert kompetanseutvikling

For å skape best mulig grunnlag for kunnskapsutvikling og endring, må deltakende skoler drive med aktiv refleksjon, erfaringsdeling og evaluering av egen praksis.

Lærende nettverk er en utviklingsstrategi som skal skape forståelse av hva en gitt tematikk i barnehage og skole er. Samtidig skal metoden bidra til å løse utfordringer der enhetene har for svak praksis innenfor området det arbeides med.

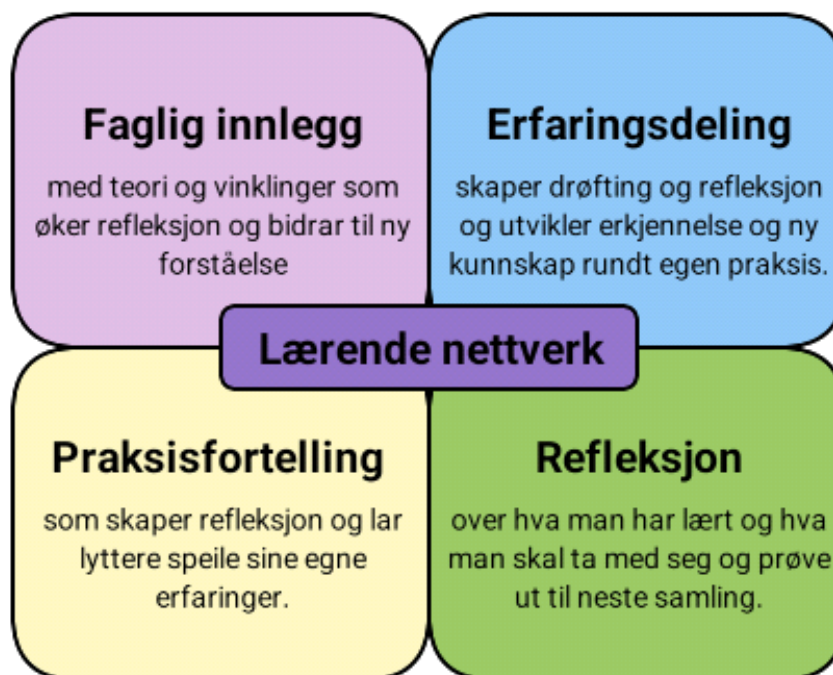
Lærende nettverk har vært brukt innenfor ulike tematikk som eksempelvis digital kompetanse, klasseledelse og vurdering for læring. Metoden skal styrke sammenhengen mellom det enkelte temas betydning og praktiske handlinger på egen barnehage eller skole.

Intensjonen med lærende nettverk er å bygge relasjoner og samarbeid mellom de som er involvert. Det vil si å:

- skape arenaer for kollektive refleksjoner som gjør det mulig for deltakere fra ulike steder å se seg selv i lys av andre.
- utveksle erfaringer mellom andre skoler eller barnehager som redskap for nyskapende vurderingsarbeid

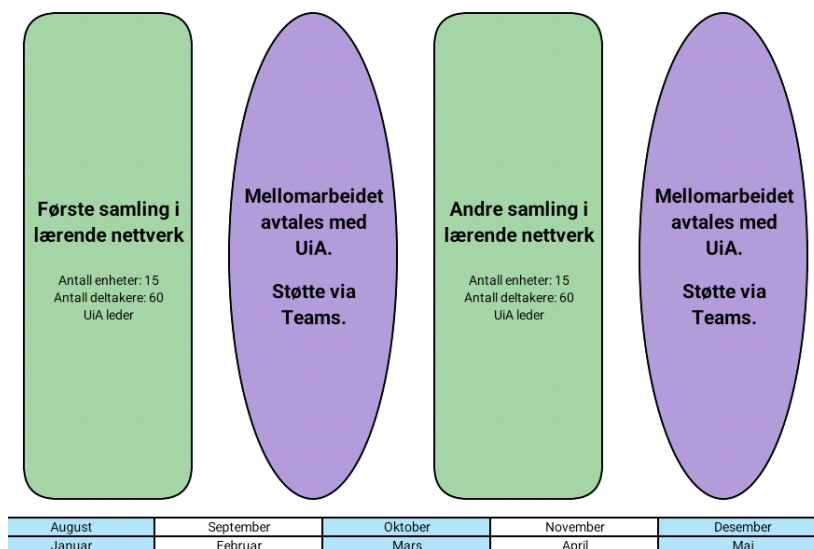
Udir.no

Kompetansenettverket ønsker å benytte lærende nettverk som arbeidsmetode og opprette nettverk i hver pulje. For å bygge opp under prinsippene for lærende nettverk vil man i Østre Agder ta i bruk dialogkonferanse modellen ved samling i lærende nettverk.

Semesteroppbygning.

Hvert semester med lærendenettverk er bygd opp etter følgende semestermodell.

Mellomarbeidet blir avtalt med foreleser og skal sendes inn til UiA og presenteres på samling. Knyttet til hver samling/mellomarbeid er det lagt opp til at barnehagene kan få støtte via teams. Utviklingsveileder inviterer til et møte hvor barnehagene drøfter situasjonen og gir hverandre råd. Dette møtet er et lokalt tiltak satt i gang av fagutvalget for å bygge opp rundt nettverket og kompetanseutviklingen lokalt.

Faglig retning og tematiske tiltak.

Vurdering og elevmedvirkning

I 2023 vil skoler i Østre Agder få tilbud om å arbeide innenfor tema Vurdering og elevmedvirkning. Kompetansehevingen blir satt i gang på bakgrunn av ny vurderingsforskrift og innmeldte behov fra regionen.

Ny vurderingsforskrift setter store krav til lærere og deres undervisning. I tillegg finnes nok mye av elevers motivasjon gjemt i god vurderingspraksis.

Spesielt er det flere som opplever det utfordrende at vurdering skal fremme læring og bidra til lærelyst:

§3-3. Vurdering i fag

Formålet med vurdering i fag er å fremme læring og bidra til lærelyst underveis, og å gi informasjon om kompetanse underveis og ved avslutninga av opplæringa i faget.

Grunnlaget for vurdering i fag er kompetansemåla i læreplanen i faget. Kompetansemåla skal forståast i lys av teksten om faget i læreplanen. Elevar, lærlingar, lærekandidatar og praksisbrevkandidatar skal vere kjende med læreplanen i faget.

Føresetnader, fråvær, orden eller åtferd skal ikkje inn i vurderinga i fag. Innsats er berre ein del av grunnlaget for vurdering dersom det følgjer av læreplanen i faget.

Elevar, lærlingar, lærekandidatar og praksisbrevkandidatar skal møte fram og delta aktivt i opplæringa. Stort fråvær eller andre særlege grunnar kan føre til at lærar og instruktør ikkje har tilstrekkeleg vurderingsgrunnlag til å gi halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter i fag.

Hentet fra Kap 3. i Forskrift til opplæringslov

For skoler vil det være fruktbart å arbeide i lærendenettverk sammen for å håndtere kravet om vendingen av vurderingspraksisen ved skolen.

Første semester vil i hovedsak omhandle kartlegging, analyse og forankring av kompetansebehov ved hver skole.

Semesteret vil følge samme steg som blir benyttet innen Analysekompetanse:

0. Orienteringsmøte. Hvorfor elevmedvirkning og hvordan skal man jobbe i lærendenettverk?
1. Fagsamling. Muligheter og fallgruver i kartlegging og analyse. Datainnsamling.
2. Forankrings prosess i personalet. (Mellomarbeid)
3. Gjennomføring av kartlegging.
4. Fagsamling. Hvordan analysere. Prosjektskisse og fremdriftsplan.
5. Ledergruppen ved skolen legger frem resultatet etter kartleggingen for personalet.
6. Videre utvikling av kompetansehevingen på bakgrunn av kartleggingen.

Forskjellen i denne puljen er at kartleggingsverktøyet vil spisses slik at de tematiske bolkene vil omhandle vurdering og elevmedvirkning. I analysearbeidet vil det være naturlig å se på resultater fra elevundersøkelsen.

Tiltak:

Semester 1	Semester 2	Semester 3
2 arbeidsmøter i plangruppen 2 samlinger i lærendenettverk 1 teams-møter i lærendenettverk	2 arbeidsmøter i plangruppen 2 samlinger i lærendenettverk 2 teams-møter i lærendenettverk	2 arbeidsmøter i plangruppen 2 samlinger i lærendenettverk 2 teams-møter i lærendenettverk

Spesialpedagogikk og inkluderende praksis

I 2023 vil skoler i Østre Agder få tilbud om å arbeide innenfor tema Spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Kompetansehevingen blir satt i gang på bakgrunn av ny kompetanseordning.

Første semester vil i hovedsak omhandle kartlegging, analyse og forankring av kompetansebehov ved hver skole.

Semesteret vil følge samme steg som blir benyttet innen Analysekompetanse:

7. Orienteringsmøte. Hvorfor Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis?
8. Fagsamling. Muligheter og fallgruver i kartlegging og analyse. Laget rundt barnet.
9. Forankrings prosess i personalet. (Mellomarbeid)
10. Gjennomføring av kartlegging.
11. Fagsamling. Hvordan analysere. Prosjektskisse og fremdriftsplan.
12. Ledergruppen ved skolen legger frem resultatet etter kartleggingen for personalet.
13. Videre utvikling av kompetansehevingen på bakgrunn av kartleggingen.

Forskjellen i denne puljen er at kartleggingsverktøyet vil spisses slik at de tematiske bolkene vil omhandle spesialpedagogikk og inkluderende praksis. I denne fasen av arbeidet er det et mål å avdekke hvilke tjenester/personer som utgjør «laget rundt barnet» og beskrive hvordan disse inngår i det skolebaserte kompetansehevingsprosjektet.

Laget rundt barnet utover skolens ansatte kan være:

- PPT
- Barnevern
- Skolehelsetjenesten
- Helsestasjon
- Psykisk helsevern
- Foreldre

Videre vil skolen inngå i et lærende nettverk bestående av andre skoler som driver prosjekter innenfor samme emne.

Det kan bli aktuelt å arrangere andre kompetansehevingsarenaer (ut over de lærendenetttverkene) for å møte behovet i regionen. Fagdager for hele personalet er en form som blir diskutert på nåværende tidspunkt.

I utgangspunktet har man i Østre Agder valgt å arrangere lærende nettverk over tre semestre. Innenfor dette tema kan det bli aktuelt å utvide tidsperspektivet på bakgrunn av den tverrfaglige kompleksiteten som kompetanseløftet har som intensjon å håndtere.

Tiltak:

Semester 1	Semester 2	Semester 3
2 arbeidsmøter i plangruppen 2 samlinger lærendenetttverk 1 teams-møter i lærendenetttverk	2 arbeidsmøter i plangruppen 2 samlinger i lærendenetttverk 2 teams-møter i lærendenetttverk	2 arbeidsmøter i plangruppen 2 samlinger i lærendenetttverk 2 teams-møter i lærendenetttverk

Analysekompetanse og skolebasert vurdering

Programmet tar utgangspunkt i arbeidsmodellen fra Ungdomstrinn i utvikling. Deltakende skoler vil gjennomføre en ståstedsanalyse for å kartlegge, analysere og vurdere sitt kompetansebehov. Deretter vil hver skole få støtte av en prosessveileder fra UiA som vil bidra i den skolebaserte kompetanseutviklingen. Dette programmet legger opp til et tett samskappingsprosjekt mellom UiA og den enkelte skolen.

Skolebasert kompetanseutvikling og kartlegging, analyse og vurdering av kompetansebehov:

Erfaringen fra kompetanseutviklingsordningen, forteller oss at samskapingen mellom UH og skolene er avgjørende for at skolene skal eie prosjektet sitt. I tillegg er tilstrekkelig med tid til forankringsarbeid i personalet viktig.

I Østre Agder starter man programmet med pilotskolene ved å gå rett i en samskappingsprosess rundt hvordan man skal heve analysekompetansen ved ledelsen i skolen. Man sikter på å bruke tid på kartlegging- og analysearbeidet, og involvere de ansatte i prosessen mot gjennomføringen av ståstedsanalysen. Dette for å sikre at forankringen finner sted og at lærerne også opplever å eie sin kompetanseutvikling.

Tiltak:

Programmet ble pilotert i 2021 og fikk da så god respons at det er innført som fast program i Østre Agder fra 2022. Hvert år starter tas fem skoler inn i programmet.

Semester 1:

Inneholder 6 steg i kartleggings og analyse prosessen.

0. Orienteringsmøte
1. Fagsamling. Muligheter og fallgruver i kartlegging og analyse.
2. Forankrings prosess på skolene. (Mellomarbeid)
3. Oppfølgingsmøte mellom veileder og hver enkelt skole.
4. Gjennomføring av ståstedsanalyse.
5. Fagsamling. Hvordan analysere. Veiledning skolevis.
6. Skolene definerer sine utviklingsprosjekter.

Semester 1	Semester 2	Semester 3
2 arbeidsmøter i plangruppen 2 samlinger i lærendenettverk 1 teams-møter i lærendenettverk	Skolene får tildelt en prosessveileder 2 – 4 arbeidsmøter med hver skole. 2 fagdager på hver skole knyttet til kompetansebehovet.	2 – 4 arbeidsmøter med hver skole. 2 fagdager på hver skole knyttet til kompetansebehovet.

Økonomi

Utgifter:	
Faglig støtte og veiledning fra utviklingsveileder (UV) 50 %	500 000,-
Reiseutgifter UV	10 000,-
Samlinger 6 * 20 000	120 000,-
Støtte til skolebaserte prosjekter	400 000,-
Samlet sum utgifter	<u>1 130 000,-</u>
Egeninnsats:	
Østre Agder IPR:	
Veiledning og oppfølging fra leder	30 000,-
Administrasjon (deltakelse i møteforum, reiseutgifter ...)	20 000,-
Kompetanseheving	20 000,-
Til sammen	70 000,-
Deltakere i Oppvekstforum	
Administrasjon (deltakelse i møteforum, reiseutgifter mm.)	480 000,-
Til sammen	
Skolenes deltakelse på nettverkssamlinger og administrasjon utgjør en betydelig sum av egeninnsatsen. Denne er ikke tatt med her.	
Samlet sum utgifter egeninnsats	<u>550 000,-</u>